

Nr 19.

Ankom till riksdagens kansli den 9 februari 1926 kl. 1 e. m.

Utlåtande i anledning av Kungl. Maj:ts i statsverkspropositionen under femte huvudtiteln gjorda framställning angående anslag till hospital och asyler jämte en i ämnet väckt motion.

(3:e avd.)

Uti den till riksdagen den 7 januari 1926 avlätna propositionen (nr 1) angående statsverkets tillstånd och behov för budgetåret 1926—1927 har Kungl. Maj:t i avseende å femte huvudtiteln, innefattande anslagen till socialdepartementet, föreslagit riksdagen (punkt 53 av det vid propositionen fogade statsrådsprotokollet över socialärenden nämnda dag) att

dels bestämma antalet ordinarie befattningar vid hospital och asyler på följande sätt:

I. Läkarpersonal.

Befattning.	Lönegrad.
12 överläkare av 1:a klass	B 29
24 hospitalsläkare av 1:a klass	B 28
4 överläkare av 2:a klass	B 28
30 hospitalsläkare av 2:a klass	B 26
1 läkare vid Visby hospital	B 26

II. Kontorspersonal.

3 sysslomän av 1:a klass	B 24
8 sysslomän av 2:a klass	B 22
5 sysslomän av 3:e klass	B 21
14 bokhållare	B 15
16 kassörer	B 11
9 kameralbiträden	B 8
13 kanslibiträden	B 7

III. Sjukvårdspersonal.

19 uppsyningsmän av 1:a klass	B 14
18 förestånderskor av 1:a klass	B 12
17 uppsyningsmän av 2:a klass	B 10
138 överskötare	B 8
27 förestånderskor av 2:a klass	B 7

Befattning.	Lönegrad.
729 skötare.....	B 6
214 översköterskor	B 6
841 sköterskor.....	B 3

IV. Ekonomipersonal.

10 maskinmästare av 1:a klass	B 15
5 maskinmästare av 2:a klass	B 14
10 befallningsmän	B 10
28 hantverksföreståndare av 1:a klass	B 10
15 maskinister av 1:a klass	B 10
15 trädgårdsmästare	B 10
95 hantverksföreståndare av 2:a klass	B 8
18 maskinister av 2:a klass	B 8
12 köksförestånderskor av 1:a klass	B 7
8 magasinsföreståndare	B 7
14 arbetsförestånderskor	B 6
12 bageriförestånderskor	B 6
10 chaufförer	B 6
14 eldare av 1:a klass	B 6
3 förmän i trädgård och jordbruk	B 6
81 hantverkare	B 6
4 köksförestånderskor av 2:a klass	B 6
17 post- och stadsbud	B 6
15 tvättförestånderskor av 1:a klass	B 6
75 eldare av 2:a klass	B 5
27 föreståndare i stall, ladugård och svinstall	B 5
1 tvättförestånderska av 2:a klass.....	B 3;

dels föreskriva, att de av 1922 års riksdag godkända särskilda bestämmelser beträffande befattningshavare vid hospital och asyler skola från och med den 1 juli 1926 i tillämpliga delar gälla jämväl beträffande befattningar såsom förmän i trädgård och jordbruk;

dels godkänna följande stat för hospital och asyler, att tillämpas från och med budgetåret 1926—1927:

Stat.

A. Avlöningsstat.

	Kronor.
Avlöningar till ordinarie befattningshavare, <i>förslagsanslag</i>	7,230,000
Vikariatsersättningar, <i>förslagsanslag</i>	300,000
Avlöningar till icke-ordinarie befattningshavare m. m. <i>förslagsanslag</i>	2,120,000

B. Omkostnadsstat.

Övriga kostnader för hospitals underhåll, <i>förslagsanslag</i>	650,000
Summa kronor	10,300,000;

dels ock höja det ordinarie förslagsanslaget till hospital och asyler, nu 10,190,000 kronor, med 110,000 kronor till 10,300,000 kronor.

Beträffande utredningen i ämnet får utskottet hänvisa till sid. 151—180 i statsrådsprotokollet.

I sammanhang med Kungl. Maj:ts förevarande förslag har utskottet till behandling förehått en inom första kammaren av herr A. Petrén väckt motion, nr 33, däri hemställts, att riksdagen måtte besluta sådan ändring i Kungl. Maj:ts förslag rörande ordinarie läkarpersonal vid Hälsingborgs hospital, att läkarbefattningarna vid detta komma att utgöras av en överläkare av 1:a klass, två överläkare av 2:a klass, en hospitalsläkare av 1:a klass och tre hospitalsläkare av 2:a klass.

I fråga om de skäl, motionären anfört till stöd för sitt förslag, får utskottet hänvisa till motionen.

Det ordinarie förslagsanslaget till hospital och asyler är i gällande rikstat uppfört med 10,190,000 kronor.

Staten för hospital och asyler är från och med budgetåret 1925—1926 av följande utseende:

Stat.

A. Avlöningsstat.

	Kronor.
Avlöningar till ordinarie befattningshavare, förslagsanslag	7,050,000
Vikariatsersättningar, förslagsanslag	300,000
Avlöningar till icke-ordinarie befattningshavare m. m., förslagsanslag	2,025,000

B. Omkostnadsstat.

Övriga kostnader för hospitals underhåll, förslagsanslag	815,000
<u>Summa kronor</u>	<u>10,190,000</u>

Antalet ordinarie befattningar vid hospital och asyler är bestämt på följande sätt:

I. Läkarpersonal.

Befattning.	Lönegrad.
11 överläkare av 1:a klass	B 29
21 hospitalsläkare av 1:a klass	B 28
4 överläkare av 2:a klass	B 28
27 hospitalsläkare av 2:a klass	B 26
1 läkare vid Visby hospital	B 26

II. Kontorspersonal.

2 sysslomän av 1:a klass	B 24
8 sysslomän av 2:a klass	B 22
5 sysslomän av 3:e klass	B 21
13 bokhållare	B 15
15 kassörer	B 11
8 kameralbiträden	B 8
12 kanslibiträden	B 7

III. Sjukvårdspersonal.		Lönegrad.
18	uppsyningsmän av 1:a klass	B 14
17	förestånderskor av 1:a klass	B 12
16	uppsyningsmän av 2:a klass	B 10
133	överskötare	B 8
26	förestånderskor av 2:a klass	B 7
694	skötare	B 6
203	översköterskor	B 6
791	sköterskor	B 3

IV. Ekonomipersonal.		
9	maskinmästare av 1:a klass	B 14
5	maskinmästare av 2:a klass	B 12
10	befallningsmän	B 10
27	hantverksföreståndare av 1:a klass	B 10
14	maskinister av 1:a klass	B 10
14	trädgårdsmästare	B 10
85	hantverksföreståndare av 2:a klass	B 8
17	maskinister av 2:a klass	B 8
11	köksförestånderskor av 1:a klass	B 7
8	magasinsföreståndare	B 7
13	arbetsförestånderskor	B 6
11	bageriförestånderskor	B 6
9	chaufförer	B 6
15	eldare av 1:a klass	B 6
77	hantverkare	B 6
4	köksförestånderskor av 2:a klass	B 6
16	post- och stadsbud	B 6
14	tvättförestånderskor av 1:a klass	B 6
69	eldare av 2:a klass	B 5
26	föreståndare i stall, ladugård och svinstall	B 5
1	tvättförestånderska av 2:a klass	B 3

Vid bifall till Kungl. Maj:ts nu föreliggande förslag i fråga om personalen vid hospital och asyler skulle ändringar i antalet ordinarie befattningar vid nämnda anstalter och i dessa befattningars placering i lönegrader från och med den 1 juli 1926 vidtagas på sätt närmare framgår av följande tablå. I den mån ej annorlunda anmärkts, har ändring av befattningarnas antal betingats av Kungl. Maj:ts förslag beträffande personalbehovet vid Hälsingborgs hospital, å vilken anstalt beläggningen anses kunna taga sin början under första hälften av år 1927.

I. Läkarpersonal.		
12 (11+1)	överläkare av 1:a klass	B 29
24 (21+3)	hospitalsläkare av 1:a klass	B 28
4	överläkare av 2:a klass	B 28
30 (27+3)	hospitalsläkare av 2:a klass	B 26
1	läkare vid Visby hospital	B 26

II. Kontorspersonal.		
3 (2+1)	sysslomän av 1:a klass	B 24
8	» » 2:a »	B 22
5	» » 3:e »	B 21

14 (13+1)	bokhållare	B 15
16 (15+1)	kassörer	B 11
9 (8 +1)	kameralbiträden	B 8
13 (12+1)	kanslibiträden	B 7

III. Sjukvårdspersonal.

19 (18+1)	uppsyningsmän av 1:a klass	B 14
18 (17+1)	förestånderskor av 1:a klass	B 12
17 (16+1)	uppsyningsmän av 2:a klass	B 10
138 (133+6—1*)	överskötare.....	B 8
27 (26+1)	förestånderskor av 2:a klass	B 7
729 (694+35)	skötare	B 6
214 (203+10+1*)	översköterskor	B 6
841 (791+50)	sköterskor	B 3

IV. Ekonomipersonal.

10 (9+1)	maskinmästare av 1:a klass	B 15
5	» » 2:a »	B 14
10	befallningsmän ..	B 10
28 (27+1)	hantverksföreståndare av 1:a klass.....	B 10
15 (14+1)	maskinister av 1:a klass	B 10
15 (14+1)	trädgårdsmästare ..	B 10
95 (85+8+4**)—2***)	hantverksföreståndare av 2:a klass.....	B 8
18 (17+1)	maskinister av 2:a klass	B 8
12 (11+1)	köksförestånderskor av 1:a klass.....	B 7
8	magasinsföreståndare	B 7
14 (13+1)	arbetsförestånderskor	B 6
12 (11+1)	bageriförestånderskor	B 6
10 (9+1)	chaufförer.....	B 6
14 (15—1†)	eldare av 1:a klass	B 6
3 (+ 3††)	förmän i trädgård och jordbruk ..	B 6
81 (77+4+2***)—2†††)	hantverkare	B 6
4	köksförestånderskor av 2:a klass.....	B 6
17 (16+1)	post- och stadsbud	B 6
15 (14+1)	tvättförestånderskor av 1:a klass.....	B 6
75 (69+6)	eldare av 2:a klass	B 5
27 (26+1)	föreståndare i stall, ladugård och svinstall.....	B 5
1	tvättförestånderska av 2:a klass	B 3

Vad beträffar beräkningen av de särskilda anslagsposterna inom staten för hospital och asyler, innebär Kungl. Maj:ts förslag, vad först posten avlöningar till ordinarie befattningshavare angår, att sagda post, nu utgörande 7,050,000 kronor, skulle för budgetåret 1926—1927 uppföras med 7,230,000 kronor. Enligt vad av statsrådsprotokollet framgår, är emellertid beräkningen av denna post synnerligen approximativ med hänsyn särskilt till

*) Piteå.

**) Förändring av befattningar såsom plåtslagare och sadelmakare (Lund), elektriker (Göteborg) och eldare av 1:a klass (Växjö).

***) Förändring av skomakeriföreståndarbefattningar (Stockholm och Göteborg).

†) Växjö.

††) Nyköping, Vadstena, Piteå.

†††) Ändring av plåtslagarbefattning (Lund) och indragning av skomakarbefattning (Vadstena).

svårigheten att för närvarande mera exakt angiva behovet av befattningar vid Hälsingborgs hospital och tidpunkten för deras tillsättande.

I anslagsposten till vikariatsersättningar har någon ändring icke ifrågasatts.

Posten för avlöningar till icke-ordinarie befattningshavare är i gällande stat upptagen med 2,025,000 kronor. Enligt Kungl. Maj:ts nu föreliggande förslag skulle denna post upptagas med 2,120,000 kronor. Höjningen av posten är i huvudsak betingad av behovet av icke-ordinarie personal vid Hälsingborgs hospital.

Vidkommande slutligen beräkningen av anslagsposten till övriga kostnader för hospitals underhåll, nu utgörande 815,000 kronor, har denna post upptagits med 650,000 kronor.

Utskottets
yttrande.

Vid prövning av Kungl. Maj:ts förevarande förslag har utskottet till en början till behandling förehaft frågan om personalbehovet vid Hälsingborgs hospital.

Såsom av den i ärendet lämnade utredningen framgår, innebär Kungl. Maj:ts framställning i denna del, vad först läkarpersonalen angår, att denna personal skulle utgöras av följande befattningshavare och i lönehänseende hänföras till följande lönegrader av den i 9 § av avlöningsreglementet för statsdepartement m. fl. verk intagna löneplanen, nämligen 1 överläkare av 1:a klass, lönegraden B 29¹⁾, 3 hospitalsläkare av 1:a klass, lönegraden B 28, och 3 hospitalsläkare av 2:a klass, lönegraden B 26. Kungl. Maj:ts framställning härutinnan överensstämmer med det förslag, allmänna civilförvaltningens lönenämnd i avgivet yttrande över medicinalstyrelsens förslag i ämnet framlagt. I fråga om nämnda personal har, såsom förut nämnts, motionsvis yrkats den ändring i Kungl. Maj:ts framställning, att läkarbefattningarna måtte komma att utgöras av 1 överläkare av 1:a klass, 2 överläkare av 2:a klass, 1 hospitalsläkare av 1:a klass och 3 hospitalsläkare av 2:a klass. Detta yrkande står i överensstämmelse med det förslag, medicinalstyrelsen avgivit i ärendet.

Enligt vad av statsrådsprotokollet framgår, har lönenämnden i sitt förberörda yttrande beträffande läkarpersonalen, i likhet med medicinalstyrelsen, påpekat, att det av medicinalstyrelsen framlagda förslaget i denna del anslöte sig till ett av särskilda sakkunniga uppgjort förslag till lag om vård av sinnessjuka. Att, innan detta lagförslag blivit av statsmakterna granskat och godkänt, låta en i detsamma innefattad ny princip komma i tillämpning vid ett enstaka hospital, har syntts nämnden innebära ett sådant föregripande beträffande frågans lösning i dess helhet, att nämnden i frågans nuvarande läge ansett sig icke kunna tillstyrka styrelsens förslag i berörda hänseende.

Till denna lönenämndens mening ansluter sig ock utskottet. Innan före-

¹⁾ Överläkare av 1:a och 2:a klass vid hospital och asylor äga, utan hinder av föreskrifterna i 22 § i avlöningsreglementet åtnjuta fri boställsväning med bräusle ävensom elektrisk belysning, där sådan anordnats, med skyldighet emellertid att själva bekosta armatur och lampor.

nämnda lagförslag blivit slutgiltigt prövat, finner utskottet sålunda icke tillrådligt, att i fråga om läkarpersonalen vid Hälsingborgshospitalet en ny organisationsform införes, utan anser utskottet, i likhet med Kungl. Maj:t, att läkarvården vid detta hospital bör, åtminstone till dess nyssnämnda prövning skett, bestridas med befattningshavare i den löneställning, lönenämnden ifrågasatt. Mot Kungl. Maj:ts förslag, i vad det avser antalet läkare vid hospitalet ifråga, har utskottet icke heller haft något att erinra.

Vad härefter beträffar Kungl. Maj:ts förslag i fråga om sjukvårds-, kontors- och ekonomipersonal vid hospitalet i Hälsingborg, har förslaget härutinnan, såväl i vad det avser antalet befattningshavare av olika kategorier som dessas placering i lönegrad, icke givit utskottet anledning till annan erinran än att utskottet, som, med hänsyn till de konsekvenser ett bifall till förslaget om maskinmästarnas vid hospitalen uppflyttning i lönegrad skulle kunna komma att medföra, ansett sig icke kunna tillstyrka någon ändring i dessa befattningshavares löneställning, funnit maskinmästarbefattningen vid Hälsingborgshospitalet böra hänföras till lönegraden B 14.

Enligt Kungl. Maj:ts föreliggande förslag skulle vidare 1 hantverkarbefattning vid Lunds hospital och asyl uppflyttas till hantverksföreståndare av 2:a klass, 2 extra ordinarie hantverksföreståndare (1 vid Lunds hospital och asyl och 1 vid Göteborgs hospital) uppföras å ordinarie stat, en befattning såsom eldare av 1:a klass vid Växjö hospital förändras till hantverksföreståndarbefattning av 2:a klass, en ny ordinarie befattningshavargrupp benämnd »förmän i trädgård och jordbruk» med placering i lönegrad B 6 nyinrättas, en överskötärbefattning vid Piteå hospital och asyl förändras till överskötärsbefattning samt vissa tjänster nedflyttas i lönegrad eller indragas. Mot förslagen härutinnan har utskottet icke heller haft något att erinra.

Vad slutligen de av Kungl. Maj:t föreslagna beräkningarna rörande de särskilda anslagsposterna inom ordinarie staten för hospital och asyler beträffar, har utskottet icke heller funnit skäl till anmärkning mot desamma. Den ändring i avseende å Kungl. Maj:ts förslag beträffande maskinmästarnas löneställning, utskottet ovan förordat, synes utskottet icke böra föranleda till nedsättning av posten för avlöningar till ordinarie befattningshavare.

Av vad sålunda anförts framgår, att utskottet funnit sig böra helt tillstyrka Kungl. Maj:ts förslag med undantag därav, att enligt utskottets mening de nuvarande maskinmästarna vid hospitalen böra bibehållas vid den löneställning, de för närvarande innehava, och maskinmästaren vid Hälsingborgshospitalet hänföras till lönegraden B 14 i stället för, såsom Kungl. Maj:t föreslagit, lönegraden B 15.

Utskottet får alltså hemställa,

att riksdagen må, i anledning av Kungl. Maj:ts förevarande förslag och med avslag å herr Petréns ovanberörda motion. I: 33, i vad densamma skiljer sig från Kungl. Maj:ts förslag,

a) bestämma antalet ordinarie befattningar vid hospital och asyler på följande sätt:

I. Läkarpersonal.	
Befattning.	Lönegrad.
12 överläkare av 1:a klass	B 29
24 hospitalsläkare av 1:a klass	B 28
4 överläkare av 2:a klass	B 28
30 hospitalsläkare av 2:a klass	B 26
1 läkare vid Visby hospital	B 26
II. Kontorspersonal.	
3 sysslomän av 1:a klass	B 24
8 sysslomän av 2:a klass	B 22
5 sysslomän av 3:e klass	B 21
14 bokhållare	B 15
16 kassörer	B 11
9 katedralbiträden	B 8
13 kanslibiträden	B 7
III. Sjukvårdspersonal.	
19 uppsyningsmän av 1:a klass	B 14
18 förestånderskor av 1:a klass	B 12
17 uppsyningsmän av 2:a klass	B 10
138 överskötare	B 8
27 förestånderskor av 2:a klass	B 7
729 skötare	B 6
214 översköterskor	B 6
841 sköterskor	B 3
IV. Ekonomipersonal.	
10 maskinmästare av 1:a klass	B 14
5 maskinmästare av 2:a klass	B 12
10 befallningsmän	B 10
28 hantverksföreståndare av 1:a klass	B 10
15 maskinister av 1:a klass	B 10
15 trädgårdsmästare	B 10
95 hantverksföreståndare av 2:a klass	B 8
18 maskinister av 2:a klass	B 8
12 köksförestånderskor av 1:a klass	B 7
8 magasinsföreståndare	B 7
14 arbetsförestånderskor	B 6
12 bageriförestånderskor	B 6
10 chaufförer	B 6
14 eldare av 1:a klass	B 6
3 förmän i trädgård och jordbruk	B 6
81 hantverkare	B 6
4 köksförestånderskor av 2:a klass	B 6
17 post- och stadsbud	B 6
15 tvättförestånderskor av 1:a klass	B 6

Befattning.	Lönegrad.
75 eldare av 2:a klass	B 5
27 föreståndare i stall, ladugård och svinstall	B 5
1 tvättförestånderska av 2:a klass	B 3;

b) föreskriva, att de av 1922 års riksdag godkända särskilda bestämmelser beträffande befattningshavare vid hospital och asyler skola från och med den 1 juli 1926 i tillämpliga delar gälla jämväl beträffande befattningar såsom förmän i trädgård och jordbruk;

c) godkänna följande stat för hospital och asyler, att till lämpas från och med budgetåret 1926—1927:

Stat.

A. Avlöningsstat.

	Kronor.
Avlöningar till ordinarie befattningshavare, <i>förslagsanslag</i>	7,230,000
Vikariatsersättningar, <i>förslagsanslag</i>	300,000
Avlöningar till icke-ordinarie befattningshavare m. m., <i>förslagsanslag</i>	2,120,000

B. Omkostnadsstat.

Övriga kostnader för hospitals underhåll, <i>förslagsanslag</i>	650,000
Summa kronor	10,300,000;

samt

d) höja det ordinarie förslagsanslaget till hospital och asyler, nu 10,190,000 kronor, med 110,000 kronor till 10,300,000 kronor.

Stockholm den 12 februari 1926.

På statsutskottets vägnar:

S. H. KVARNZELIUS.

Vid förestående ärendes slutbehandling inom utskottet hava närvarit:
från första kammaren: herrar S. H. Kvarnzelius, A. C. Lindbland, A. F. Vennersten, Oscar Olsson, J. L. Widell, C. P. V. Nilsson i Gränebo, C. G. Ekman, J. Nilsson i Malmö, E. A. Hallin, J. Jeansson, C. Johansson i Hälsingborg och C. A. Carlsson i Gävle;

från andra kammaren: herrar A. Anderson i Råstock, K. V. Rydén, P. M. Olsson i Blädinge, O. Olsson i Kullenbergstorp, E. Kristensson i Göteborg, J. Jönsson i Revinge, O. Nilsson i Örebro, B. F:son Holmgren, J. Olofsson i Digernäs, S. Persson i Fritorp, E. G. E. Eriksson i Stockholm och K. S. V. Ward.